

Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje
Gornje Bazje 131, 33406 Lukač

**PRAVILNIK O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO-
KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE OSNOVNE ŠKOLE IVANA GORANA KOVAČIĆA
GORNJE BAZJE**

U Gornjem Bazje, 29. rujna 2022. godine.

Na temelju članka 25. Statuta Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje Školski odbor na sjednici održanoj dana 29. rujna 2022. godine donosi

PRAVILNIK O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE OSNOVNE ŠKOLE IVANA GORANA KOVAČIĆA GORNJE BAZJE

Uvod

Članak 1.

Svrha Pravilnika je jasno i nedvosmisleno određivanje načina prihvatljivog i dopuštenog korištenja IKT resursa škole.

Pravilnik vrijedi za sve korisnike IKT infrastrukture škole (učenici, učitelji, administrativno i tehničko osoblje i dr.). Školska mreža dio je infrastrukture CARNetove mreže.

Učenici se moraju pridržavati uputa koje im mogu dati učitelji, a kojima je cilj unapređenje sigurnosti školske informatičke opreme i mreže.

Svi zaposlenici škole moraju se pridržavati uputa koje im može dati ravnatelj škole, školski administrator sustava ili neka druga ovlaštena osoba radi unapređenja sigurnosti školske informatičke opreme i mreže.

Osnovne sigurnosne odredbe

Članak 2.

Korisnici materijalnih i nematerijalnih resursa koji su povezani s IKT infrastrukturom su učenici, učitelji i administrativno osoblje škole. IKT infrastrukturu čine svi digitalni uređaji i IKT oprema koje škola posjeduje. Vrsta aplikacija koja se koristi u školi su E-dnevnik, računovodstveni sustav, E –matica, program vođenja evidencije posudbe knjiga u školskoj knjižnici, MDM sustav vođenja evidencije tableta.

Školska oprema treba se čuvati i koristiti pažljivo.

Tuđi osobni podatci mogu se koristiti isključivo uz prethodno odobrenje.

Škola primjenjuje sigurnosne mjere zaštite podataka uz pomoć antivirusnih programa.

Zaposlenici su dužni koristiti službenu e-mail adresu (ime.prezime@skole.hr) za komunikaciju, posebice u službenoj komunikaciji s nadležnim tijelima i drugim institucijama iz sustava znanosti i obrazovanja.

Učiteljima i drugim djelatnicima škole strogo je zabranjeno davati učenicima i drugim korisnicima vlastite zaporke i digitalne identitete.

Svi djelatnici škole sa svim osobnim podacima s kojima dolaze u doticaj trebaju postupati odgovorno i profesionalno u skladu s načelom poslovne tajne i zaštite osobnih podataka te se moraju pridržavati etičkih načela pri korištenju IKT-a.

Ravnatelju se prijavljuje svako ponašanje koje nije u skladu s Pravilnikom, a ozbiljniji incidenti prijavljuju se CARNetovom CERT-u, preko obrasca na mrežnoj stranici www.cert.hr.

Školska IKT oprema i održavanje

Članak 3.

Naša škola posjeduje računalnu mrežu pod pokroviteljstvom CARNet-a. CARNET mreža privatna je mreža hrvatske akademske i znanstveno-istraživačke zajednice i ustanova iz sustava osnovnoga i srednjega školstva. Dio mrežne infrastrukture posjeduje CARNET-ova ustanova, a vodove većinom unajmljuje od niza davatelja telekomunikacijskih usluga. CARNET mreža primjer je WAN mreže (Wide Area Network – mreža rasprostranjena na većim udaljenostima) kojom se članice CARNET-a diljem Hrvatske povezuju u kompaktnu informacijsko-komunikacijsku cjelinu. Nadležnost osoblja za pojedine segmente mreže ne postoji, mreža je u potpunoj nadležnosti CARNet ustanove.

Naša škola posjeduje računala raspoređena unutar matične škole te po područnim školama. Uz računala svaki učitelj i stručni suradnik je u posjedu prijenosnog računala koji je osiguran za korištenje kroz projekt "Škola za život". Također smo u posjedu oko 100 tableta koji se uručuju učenicima koji imaju potrebu za korištenje istog putem posudbe. Pametne ploče dio su IKT-a kojeg posjeduje škola. Za održavanje opreme zaduženi su učitelji informatike ukoliko su u mogućnosti otkloniti kvar, ukoliko nisu imaju mogućnost kontaktirati tehničara za opremu koji je dodijeljen na razini županije. Zbrinjavanje računalnog otpada odvija se uz pomoć lokalne tvrtke zadužene za zbrinjavanje takvih vrsta otpada.

U svakoj učionici nalazi se stolno računalo koje nastavnicima uz ostalu IKT opremu omogućuje rad vezan uz odvijanje nastave te korištena E-dnevnika. Sva računala u školi povezana su na bežičnu mrežu škole (posjeduju wireless kartice). Najveći broj računala nalazi se u informatičkoj učionici (15 računala) koja su također povezana bežično na školsku mrežu.

Konfiguracija mreže dozvoljava priključenje drugih računala uz prethodnu autentifikaciju uz pomoć AAI identiteta.

Osim školske mreže koju koriste učenici i učitelji postoji i mreža koja je neovisna, usluga je komercijalnog pružatelja usluge s kojim škola ima važeći ugovor te ju koriste zbornica, ured pedagoga, računovodstvo, tajništvo i ured ravnatelja.

Računala posjeduju licencirani Windows 10 sustav kao i uredski paket Office 2013. Neka od računala posjeduju NOD 32 antivirusni sustav (računovodstvo, tajništvo, računalo u zbornici). Računalima po učionicama pristupaju samo učitelji (računala posjeduju zaštitu prilikom prijavljivanja u sustav). Računala se ažuriraju po unaprijed definiranom rasporedu (sustavno), te jedanput godišnje vrši se po potrebi dubinsko čišćenje te reinstalacija Windowsa i pripadajućih programa.

Licencirane proizvode omogućila nam je ustanova CARNet kroz ugovore s pružateljima usluga o čemu nas redovito obavještava.

Učenici također imaju mogućnost, uz prethodnu autorizaciju AAI identiteta, korištenje usluga Office 365 sustava gdje imaju razne licencirane alate sve dok im traje osnovnoškolsko te srednjoškolsko obrazovanje. Instalaciju te održavanje računalnih programa vrše informatičari škole.

Učenici na računala u informatičkoj učionici smiju uz prethodni dogovor s učiteljem instalirati programe koji su im potrebni za rad vezani uz nastavni sadržaj predmeta Informatika.

Ukoliko se učenici ne pridržavaju pravila vezano uz instalaciju programa na računalu podliježu pedagoškim mjerama u skladu važećim propisima.

Reguliranje pristupa IKT opremi

Članak 4.

Kako bi se zaštitila materijalna (IKT oprema) i nematerijalna imovina (informacije i podaci), potrebno je regulirati pristup svim IKT resursima identificiranih u odjeljku Osnovne sigurnosne odredbe.

Žičanoj mreži mogu pristupiti učitelji škole, dok bežičnoj mrežnoj infrastrukturi mogu pristupiti svi dionici sustava odgoja i obrazovanja koji imaju svoju autentifikaciju i autorizaciju, odnosno AAI@Edu.hr korisnički identitet.

Bežična mreža je zaštićena WPA/WPA2 enkripcijom, autentifikacija se vrši TTLS-om, korisnici koji pristupaju mreži moraju se autentificirati AAI identitetom.

Učenici pristupaju školskim računalima samo u informatičkoj učionici dok učitelji imaju pristup svim računalima u školi izuzev računovodstva, tajništva te ureda ravnatelja.

Učenici nemaju mogućnost instaliranja programa na računalima u informatičkoj učionici koja traže administratorsku lozinku prilikom instaliranja bilo kakvog softwera na iste.

Oprema u informatičkoj učionici koristi se od strane učenika samo za vrijeme nastave dok su pod nadzorom učitelja.

Učenici smiju pristupiti internetskim i ostalim sadržajima za vrijeme nastave, odnosno u svrhu edukacije. Korištenje računala učenicima se omogućuje i za vrijeme izvannastavnih aktivnosti, online natjecanja, izvan učioničke nastave itd.

Preporuke za korisničke zaporke: zaporka ne bi smjela biti kraća od šest (6) znakova, a uključiti kombinaciju malih/velikih slova, brojki i sl. Preporuča se redovita promjena zaporki svakih 6 mjeseci do godinu dana.

Filtriranje internetskih sadržaja vrši se direktno putem CARNet mreže gdje automatski sustav filtrira nepoćudne sadržaje.

Odlukom MZO-a onemogućava se prikazivanje četrnaest (14) kategorija stranica na računalima u osnovnim i srednjim školama (vidite: http://www.carnet.hr/filtriranje_sadrzaja).

Od učenika se očekuje da prihvate filtriranje određenih sadržaja kao sigurnosnu mjeru te ga ne smiju pokušati zaobići jer je ono postavljeno radi njihove sigurnosti, ali i sigurnosti svih drugih učenika. Zabranjeno je zaobilazanje bilo kojih sigurnosnih postavki računalne opreme.

Sigurnost korisnika

Članak 5.

U ovom odjeljku definiraju se sve mjere sigurnosti nužne za korisnika i utvrđuju poželjna pravila ponašanja. Na početku je potrebno istaknuti potrebu za stalnom edukacijom učenika i cijelog školskog kolektiva da bi se držao korak s trendovima u korištenju IKT-a, kao i s nadolazećim prijetnjama računalnoj sigurnosti.

Korisnici se u sustav prijavljuju s unaprijed dogovorenim zaporkama (računala u informatičkoj učionici) ili koriste elektronički identitet. Prijava i odjava korisnika u radu s sustavom vrši se po potrebi.

Učenici prilikom upisa u prvi razred dobivaju od škole svoj AAI identitet, a nitko osim njih nema uvid u navedeni. Svi učenici i djelatnici škole posjeduju Elektronički identitet u sustavu AAI@Edu.hr.

Izvršne datoteke prilikom preuzimanja s interneta ili prijenosnih medija mogu se pokrenuti samo uz prethodno unošenje administratorske lozinke koja omogućuje instalaciju izvršne datoteke. Administratorsku lozinku za instalaciju programa na računalo posjeduju učitelji informatike.

Prava učenika (ili prava nad elektroničkim identitetom u sustavu AAI@Edu.hr) traju kroz cijelo vrijeme pohađanja osnovnoškolskog te srednjoškolskog obrazovanja.

Djelatnici svoj AAI identitet dobivaju stupanjem u radni odnos s školom.

Prihvatljivo i odgovorno korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije

Ponašanje na internetu

Članak 6.

Općeprihvaćeni skup pravila ponašanja na internetu naziva se "Netiquette". Svi korisnici moraju biti upoznati s gore navedenim pravilima. Svaki pojedinac odgovoran je za svoje ponašanje u virtualnom svijetu te se prema drugim korisnicima mora ponašati pristojno, ne vrijeđati ih niti objavljivati neprimjerene sadržaje.

Kroz plakate, obilježavanje Dana sigurnijeg interneta te sam odgojno – obrazovni proces učenike se poučava da ne otkrivaju osobne podatke, uključujući svoju adresu, ime škole, telefonske brojeve i slično.

Uz Pravila lijepog ponašanja na internetu važno je istaknuti i Pravila sigurnog ponašanja, koja mogu uključivati određene naputke :

- Osobne informacije na internetu se nikad ne smiju odavati.
- Zaporka je tajna i nikad se ne smije nikome reći.
- Ne odgovarajte na zlonamjerne ili prijeteće poruke!
- Treba pomoći prijateljima koji su zlostavljani preko interneta tako da se to ne prikrija i da se odmah obavijeste odrasli.
- Provjeriti je li Facebook profil skriven za osobe koji nam nisu 'prijatelji'. Treba biti kritičan prema ljudima koji se primaju za 'prijatelje'.
- Potrebno je biti oprezan s izborom fotografija koje se objavljuju na društvenim mrežama
- Treba provjeriti postoji li neka mrežna stranica o nama te koje informacije sadrži (treba upisati svoje ime i prezime u Google).

Autorsko pravo

Članak 7.

U ovom odjeljku definiraju se autorska prava koja se tiču digitalnih sadržaja.

Korisnike se potiče da potpisuju materijale koje su sami izradili koristeći neku licencu, ali i da poštuju tuđe radove. Nipošto ne smiju tuđe radove predstavljati kao svoje, preuzimati zasluge za tuđe radove, niti nedozvoljeno preuzimati tuđe radove s interneta. Korištenje tuđih materijala s interneta mora biti citirano, obavezno navodeći autora korištenih materijala te izvor informacije (poveznica i datum preuzimanja).

Računalni programi također su zaštićeni zakonom kao jezična djela. Najčešće su zaštićeni samo izvorni programi, no ne i ideje na kojima se oni zasnivaju. U to su uključeni naravno i on-line programi odnosno aplikacije.

Kod mrežnog mjesta moguće je posebno zaštititi samo objavljeni sadržaj, a moguće je zaštititi i elemente koji se odnose na samo mrežno mjesto i djelo su dizajnera i/ili tvrtke/osobe koja je izradila samo mrežno mjesto.

Dijeljenje datoteka

Članak 8.

Primjer nelegalnog dijeljenja datoteke jest kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala poput e-knjige, glazbe ili pak video sadržaja. Nelegalno dijeljenje datoteka izričito je zabranjeno.

Internetsko nasilje

Članak 9.

Internetsko se nasilje općenito može definirati kao namjerno i opetovano nanošenje štete korištenjem računala, mobitela i drugih elektroničkih uređaja.

Postoje različiti oblici internetskog zlostavljanja:

- nastavljjanje slanja e-pošte usprkos tome što netko više ne želi komunicirati s pošiljateljem
- otkrivanje osobnih podataka žrtve na mrežnim stranicama ili forumima
- lažno predstavljanje žrtve na internetu
- slanje prijetećih poruka žrtvi koristeći različite internetske servise (poput Facebooka, Skypea, e-maila i drugih servisa za komunikaciju)
- postavljanje internetske ankete o žrtvi
- slanje virusa na e-mail ili mobitel
- slanje uznemirujućih fotografija putem e-maila, mms-a ili drugih komunikacijskih alata.

Jasne poruke o takvom ponašanju potrebno je slati kroz sve nastavne predmete jer se na njima koristi IKT kao i kroz Sat razrednika. Pravila o prihvatljivom ponašanju i korištenju IKT-a trebaju biti vidljiva i u prostorijama škole.

Svi oblici nasilničkog ponašanja nedopušteni su i putem pedagoških mjera će odgovarati svi oni za koje se utvrdi da provode takve aktivnosti.

Mjere škole za relativno male oblike uznemiravanja koja nisu prouzročila veliku štetu, a sve u skladu s Kućnim redom škole, sadržavat će najmanje: upućivanje razrednika i pedagoške službe u nastalu situaciju, razgovor s učenicima i roditeljima.

Korištenje mobilnih telefona i drugih digitalnih uređaja

Članak 10.

Učenici na nastavi i u školi općenito smiju koristiti mobilni telefon samo uz odobrenje razrednika/učitelja (hitni poziv, korištenje mobilnog telefona u svrhu određene aktivnosti na satu). Mobilni telefoni sve više imaju potpuni pristup internetu, stoga iste sigurnosne mjere za korištenje interneta postaju važeće i za korištenje mobilnih telefona (zaštita osobnih podataka, izbjegavanje štetnih sadržaja, zaštita potrošača, ovisnost o računalnim igrama, i slično).

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 011-02/22-01/03

URBROj: 2189-18-01-22-01

U Gornjem Bazje, 29. rujna 2022. godine.

PREDSJEDNIK ŠKOLSKOG ODBORA

(Igor Fućkar)

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči škole dana 29. rujna 2022. te je stupio na snagu istoga dana.

RAVNATELJ

(Saša Topić, prof.)